

конкурентоспроможність - одночасно і мета, і мегаіндикатор ступеня розвитку підприємства, то економічна безпека являє собою умову його існування і розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Хома І. Б. *Формування та використання систем діагностики економічної захищеності промислового підприємства*. Львів: Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2012. \504 с.
2. Філіппова С.В. *Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління*. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. 196 с.
3. Джеджула В. В. *Інноваційна діяльність як чинник конкурентоспроможності підприємств*. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. №4. С. 5 – 8.
4. Фатхудинов Р. А. *Управління конкурентоспроможністю організації*. К. : Кондор, 2009. 470 с.

**Бринзяник Марія Василівна, магістрантка,
Загурський Олександр Богданович, к.ю.н., доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту**

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ПРОМИСЛОВОМУ ШПИГУНСТВУ В
РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА**

Проводячи наукові дослідження у сфері протидії промислового шпигунству, доцільно відзначити той факт, що дослідження термінологічного апарату, який пов'язаний з інтелектом та шпигунством, потребують належної уваги з боку наукової громади. У той же час, досить часто маємо їх нерозуміння, а також тому, що юридична та моральна оцінка національної розвідки (шпигунства) та промислового шпигунства повинні бути різними.

Тим не менше, національна розвідка, яка діє в інтересах конкретної країни - це юридична установа, яка отримує інформацію, необхідну для її зовнішньої безпеки. Вона діє на основі законів, а його посадові особи – представники органів державної влади. Її методи є прийнятними навіть тоді, коли, стосуються вербування іноземних громадян до співпраці [1].

Проте, діяльність тієї ж розвідки в іншій країні сприймається як незаконна або навіть злочинна і називається шпигунством. Аналогічно з діяльністю зовнішньої розвідки в нашій країні, ми однозначно оцінюємо її як шпигунську діяльність і протидіємо їй, використовуючи контррозвідку.

Питання, пов'язані з отриманням інформації для провадження підприємницької діяльності, є стратегічним з точки зору національної безпеки. Бізнес-розвідка та промислове шпигунство здійснюють діяльність, пов'язану з отриманням інформації для цілей конкурентної боротьби. Тим не менше, економічна розвідка отримує їх за допомогою загальновизнаних, законних методів, таких як: огляд офіційних баз даних та веб-сайтів, публікації в пресі, радіо- і телевізійні програми, участь у конференціях, виставках тощо.

Метою проведення операцій промислового шпигунства можуть бути комерційні таємниці, такі як специфікації, положення, технічні плани щодо конкретних товарів або бізнес-плани. Корпоративне (промислове) шпигунство

також включає корупцію, шантаж і широко визначений технологічний нагляд. У багатьох випадках метою промислового шпигунства є отримання будь-яких даних про конкурентне підприємство, які можуть бути використані для отримання переваги на ринку.

Промисловим шпигуном може бути інсайдер тобто особа, якій вдалося влаштуватися на роботу в компанію, яка була об'єктом нападу на шпигуна, або інший незадоволений працівник такого підприємства, який торгує інформацією з метою отримання прибутку або для особистої помсти. Тому дуже важливо перевірити потенційного працівника та підготувати звіт про людину, яка приєднається до команди. Шпигуни також можуть проникнути в конкуруючі компанії, використовуючи тактику соціальної інженерії (соціальна інженерія) шляхом навмисного введення в оману працівників підприємства, спонукаючи їх розкрити свої секрети.

Що стосується бізнес-шпигунства та захисту ділової таємниці, то Закон Республіки Польща захищає приватні компанії від недобросовісної конкуренції та власних працівників, що діють на шкоду роботодавцю. Наприклад, Законом від 16 квітня 1993 р. "Про боротьбу з недобросовісною конкуренцією". До основних положень Закону варто віднести наступні:

- акт недобросовісної конкуренції – це передача, розголошення чи використання чужої інформації, що становить комерційну таємницю, або придбання їх від сторонніх осіб, якщо це загрожує або порушує інтерес підприємця;
- положення абз. 1 поширюється також на особу, яка надавала роботу на підставі трудових відносин чи інших правовідносин - протягом трьох років з моменту її розірвання, якщо договором не передбачено інше або стан секретності не припинився.
- положення абз. 1 не поширюється на тих, хто добросовісно придбав на підставі юридичної операції проти оплати інформацію, що становить комерційну таємницю. Суд може зобов'язати покупця сплатити відповідну винагороду за їх використання, але не довше, ніж не припиниться стан секретності.
- під таємницею підприємства слід розуміти нерозголошену технічну, технологічну, організаційну інформацію підприємства або іншу інформацію економічної цінності, щодо якої підприємець вжив необхідних заходів для збереження своєї конфіденційності [2].

Таким чином, можна однозначно вважати, що шпигунська діяльність небезпечна не лише для функціонування держави, але й для менших організаційних підрозділів, таких як державні та приватні компанії. У зв'язку з цим, доцільно було б, щоб закон захищав не лише державні, але й приватні компанії.

До того ж, закон також надає приватним підприємцям такий технічний інструмент, як патентний захист інформації. На жаль, патентний захист може застосовуватися лише до технічних рішень. Звичайно, усі юридичні рішення захищають підприємців лише від правової розвідки, яка діє в межах закону та

принципів здорового ринку. В той же час, жодна юридична гарантія не захистить від шпигунства бізнесу тобто від промислової розвідки без правил.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Surdyk K., Nogacki R. Szpiegostwo przemysłowe w Polsce i na świecie. URL: <https://www.wywiad-gospodarczy.pl/szpiegostwo-przemyslowe-polska-swiat.html> (дата звернення: 16.10.2019).
2. Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19930470211> (дата звернення: 16.10.2019).

**Капушак Оксана Михайлівна, магістрантка,
Вакун Оксана Володимирівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління та адміністрування**

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ЧАСТИНІ ОПЕРАЦІЙ З РЕЗЕРВНИМ КАПІТАЛОМ

Управління процесом формування резервного капіталу доцільно здійснювати через вибір облікової політики в залежності від стратегічних цілей підприємства. Не зважаючи на існування цілого ряду завдань, які стоять перед обліковою політикою підприємства в частині обліку резервного капіталу, основним завданням облікової політики є забезпечення організації бухгалтерського обліку на підприємстві як цілісної системи, яка повинна охоплювати всі аспекти облікового процесу – організаційний, методичний, технічний.

Організаційна складова передбачає перелік осіб, відповідальних за ведення обліку резервного капіталу та їх посадові інструкції; перелік сфер відповідальності; комерційну таємницю та порядок її захисту; систему внутрішнього контролю тощо.

У методичній частині облікової політики необхідно вказати: порядок формування і зміни резервного капіталу, можливі джерела формування, напрями розподілу прибутку тощо. При цьому на формування практично кожного з положень методичної складової облікової політики товариств, у тому числі, і резервного капіталу, здійснюють свій вплив ряд факторів, об'єднаних нами до відповідних груп: 1) організація підприємницької діяльності; 2) організація та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві; 3) рівень комп'ютеризації облікових робіт або рівень ручної обробки даних в умовах застосування інформаційно-комп'ютерних технологій; 4) стан забезпечення режиму інформаційної безпеки; 5) рівень кваліфікації працівників; 6) кількість засновників (акціонерів); 7) зовнішні фактори.

Зміст, а головне деталізація аналітичних розрізів обліку складових власного капіталу, повинен розроблятися з урахуванням також обсягів, виду, галузі діяльності, а також організаційної структури підприємства. Так, обсяги господарської діяльності визначають середньоспискову чисельність працюючих, кількість структурних підрозділів, а також матеріально відповідальних осіб за